

PRZEGLĄD DOKUMENTACYJNY LEŚNICTWA

OPRACOWANY PRZEZ ZAKŁAD DOKUMENTACJI LEŚNICTWA

INSTYTUTU BADAWCZEGO LEŚNICTWA

Rocznik 6

Warszawa 1955

№ 1

Gwiazdkami obok liczb porządkowych oznaczone są publikacje znajdujące się w Bibliotece Instytutu Badawczego Leśnictwa.

0 OGÓLNE ZAGADNIENIA LEŚNICTWA

1* ●BL

634.94

09.2

Firbas F.: **W sprawie zasięgu niektórych gatunków drzew w epoce polodowcowej.** „Über die nachwärmezeitliche Ausbreitung einiger Waldbäume. Forstwiss. Cbl., t. 73, Nr 1/2, stycz.-luty 54, s. 1; 7 str., 3 wykryt., 4 poz. bibl. — Znajomość składu gatunkowego lasów pierwotnych ma znaczenie przy wyborze najbardziej odpowiadających siedlisku typów drzewostanu. W tej dziedzinie przeprowadzono w Niemczech Zachodnich szereg badań opartych na analizie pyłkowej. Stwierdzono, że od czasów opanowania wolnej powierzchni gruntu przez lasy po cofnięciu się na północ lodowców skład gatunkowy lasów ulega stałej ewolucji, związanej ze zmianami klimatu. Poza tym działalność człowieka wywierała bezpośredni lub pośredni wpływ prawie na każdej powierzchni. Zjawisko ekspansji świerka w górach Europy środkowej w ciągu ostatnich stuleci uznano za skutek nie tylko gospodarki ludzkiej, ale również i zmian klimatycznych. (L. Z.).

1 PRZYRODNICZE PODSTAWY LEŚNICTWA

2* IBL.

634.948.2 : 631.4

11.4:12.19.4

Hartmann F.: **Ekologia leśna jako drogowskaz dla taksacji siedliska leśnego.** „Die Forstökologie als Wegweiser für die forstliche Standortsbeurteilung“. Schweiz. Z. Forstw., t. 105, Nr 3/4, marz.—kw. 54, s. 184, B 5, 17,5 str. — Produkcyjność siedliska leśnego zależy w daleko większym stopniu od intensywności obrotu materiałów odżywczych w glebie, niż od składu skały macierzystej. Dlatego też oparcie oceny tej produkcyjności na podstawach ekologicznych, uwzględniających wzajemny wpływ przyrody martwej i ożywionej, daje wyniki

o wiele pewniejsze. Dokonano przeglądu stosowanych w Austrii metod określania siedliska na podstawach ekologicznych z uwzględnieniem dynamiki zespołu. Rozpartczono poglądy poszczególnych badaczy. (Streszcz. franc.). (L. Z.).

3* IBL.

634.948.2:631:417.2

11.42 : 11.44.2

Sokołow D. F.: **O metodzie oznaczania ilości węgla i potencjału oksydacji w materii organicznej w ściółce i w glebie pod drzewostanami dębowymi.** „O metodikie opriedielenja ugleroda i kislajemosti organiczeskich wieszczestw w opadie i poczwach pod dubowymi lesami“. Trudy Inst. Lesa, t. 12, 1953, s. 193; B 5, 13,5 str., 3 rys., 4 tab., 13 poz. bibl. — Rozkład materii organicznej, znajdującej się głównie na powierzchni gleby leśnej oraz w mniejszych ilościach w jej głębi, sprowadza się przede wszystkim do utleniania węgla jako zasadniczego składnika tej materii. Uznano, że ilość węgla zawartego w ściółce oraz ilość tlenu wiązanego przez utlenianie najlepiej charakteryzują zachodzące procesy. Wyłoniła się więc konieczność wyboru najodpowiedniejszych metod ilościowego określania tych czynników. Rozpatrzono metody Gustawsona, Knoppa, Tjurina określania ilości węgla oraz wiele metod, określania potencjału oksydacji. Jako rezultat badań scharakteryzowano poszczególne metody podając ich dodatnie i ujemne strony przy czym podkreślono obiektywizm i dokładność metody objętościowo-miareczkowej dla określania chłonności tlenu. (L. Z.).

4* IBL.

634.948. : 631.417.2

11.42 : 11.44.2

Sokołow D. F.: **O chemicznej naturze substancji organicznych w glebie pod drzewostanami dębowymi** „K woprosu o chemiczeskoj prirodie organiczeskich wieszczestw poczw pod dubowymi lesami“. Trudy Inst. Lesa, t. 12, 1953, s. 209; B 5, 15,5 str., 1 rys.

8 tab, 23 poz. bibl. — Poddano badaniom proces gromadzenia się ściółki i jej rozkładu na najważniejszych typach gleb zalesianych terenów na południu Związku Radzieckiego. Uwzględniono czarnoziemy, ciemnoszare gleby leśne i gleby soloncowate. Podano liczby obrazujące chemiczny skład ściółki oraz gleby w różnych poziomach. Stwierdzono, że skład ściółki nie jest zależny od typu gleby. Znaczniejsze różnice występują natomiast w procesach rozkładu ściółki, tak że już na jesieni opad liści ulega zróżnicowaniu pod względem chemicznym zależnie od gleby. (L. Z.).

5* IBL.
934.948.2 : 634.41 : 634.97 031 632.26
11.42 : 12.26.22 dąb

Aleszina A. K.: **Dynamika materii odżywczych w niektórych typach dąbrowy.** „Dynamika pitatielnych wieszczestw pod niektórymi tipami dubowowo lesa“. Trudy Inst. Lesa, t. 15, 1954, s. 327; B 5, 15 str., 6 tab., 10 poz. bibl. — Substancje odżywcze, pobierane z gleby przez drzewa po opadnięciu liści na dno lasu, gromadzą się w górnych warstwach gleby. Obserwowano intensywność tego procesu odnośnie związków zawierających azot, fosfor lub potas w zależności od typu lasu. Podano liczby obrazujące udział poszczególnych związków w glebie na różnych głębokościach oraz zmiany zachodzące w tej dziedzinie w ciągu okresu wegetacji. Stwierdzono, że ścisłe zbadanie zachodzących procesów jest przy zastosowanej metodzie niemożliwe, gdyż są one zbyt złożone. Jako szczególnie skomplikowane uznano procesy amonifikacji i nityfikacji oraz zagadnienie fosforów. (L. Z.)

6* IBL.
634.948.2 : 631.417.2
11.42.3 : 11.46.5

Sokołow D. F., Franckiewicz S. S.: **Zmiany składu substancji organicznej w glebie pod różnymi drzewostanami.** „Izmienienie sostawa organiczeskowo wieszczestwa w poczwach pod razlicznymi lesnymi nasazdzenjami“. Trudy Inst. Lesa, t. 15, 1954, s. 136; B 5, 28 str., 4 wyk., 16 tab., 14 poz. bibl. — Na pasach leśnych, zakładanych w stepie Dierkulskim, przeprowadzono obserwacje nad ilością i rodzajem substancji organicznych zawartych w ściółce i glebie. Uwzględniono ciemno-szare gleby leśne, czarnoziemy i gleby soloncowate w pasach leśnych różnego wieku i składu gatunkowego oraz na otwartej przestrzeni. Scharakteryzowano obiekty: metodykę badań ujmując rezultaty tabelarycznie i uwzględniając poszczególne

poziomy gleby. Stwierdzono, że zasadniczą część substancji organicznej stanowią huminy, przy czym największa ilość kwasów huminowych znajduje się na głębokości 10 do 30 cm. Znaczniejszych różnic między glebami: pod lasem i w stepie z rozpatrywanego punktu widzenia nie zauważono. (L. Z.).

7* IBL.
634.948.2 : 634.956.584 (47)
.1.46 : 24.43 (47)

Karuzin B. W.: **Wpływ pasów leśnych na ubytek wilgoci w glebie.** „Wlijanje lesnych polos na rozchod poczwiennoj wlagi“. Lesn. Choz, t. 7, Nr 8, sierp. 54, s. 53; B 5, 3,5 str., 2 tab. — Poddano badaniom wpływ pasów leśnych założonych w ubiegłym stuleciu w okręgu kujbyszewskim. Stwierdzono większe zapasy wilgoci w glebie na początku wegetacji, większe zużycie wilgoci przez rośliny uprawne i obfitszy urodzaj na terenach chronionych przez pasy leśne w porównaniu z terenami odsłoniętymi. Szczególnie jaskrawo ujawniły się różnice w latach suchych. Doświadczenia z pozostawieniem na roli uprawnej badyli słonecznika wykazały, że mimo zatrzymywania stosunkowo grubej pokrywy śnieżnej urodzaj na takich polach był znacznie niższy, niż na polach osłoniętych przez pasy leśne. (E. I.).

8* IBL.
634.948.2 : 631.432
11.41.33 : 11.46.5

Warłygin P. D., Zonn S. W., Mina W. N.: **Warunki wilgotności gleby pod lasem i za drzewieniami polochronnymi w stepie.** „Wodnyj režim poczw pod lesami i polezaszczitnymi nasazdzenjami w stiepi“. Trudy Inst. Lesa, t. 12, 1953, s. 60; B 5, 69,5 str., 12 wyk., 46 tab., 7 poz. bibl. — Rozwój upraw leśnych w stepach zależny jest od warunków wilgotnościowych, a z drugiej strony wpływa decydująco na te warunki, gdy siewki lub sadzonki dostatecznie się rozwiną. Przed przystąpieniem do prac zalesieniowych należy więc nie tylko poznać aktualny stan gleby, ale również przewidywać zmiany, jakie będą następowały w miarę rozwoju młodników. Odpowiednie badania przeprowadzono w Tellermanowskim nadleśnictwie doświadczalnym i w Dierkulskiej stacji doświadczalnej. Podano opis badanych obiektów i stosowanej metodyki przytaczając liczby charakteryzujące zmiany wilgotności w ciągu roku w glebie stepowej, polnej, pod zadrzewieniami polochronnymi i pod drzewostanami z uwzględnieniem różnic związanych ze składem gatunkowym drzewostanu. (L. Z.).

Etter H.: **Rozważania zasadnicze w sprawie opisu i oznaczania „biochorów“.** „Grundsätzliche Betrachtungen zur Beschreibung und Kennzeichnung der Biochore“. Schweiz. Z. Forstw., t. 105, Nr 2, luty 54, s. 93; B 5, 13 str. — Rozpatrzono pojęcie, wprowadzone do hodowli lasu przez badacza szwajcarskiego Pallmanna, określone terminem „die Biochore“, a bliskie pod wielu względami stosowanemu w polskiej bioekologii pojęciu biotopu. Scharakteryzowano wzajemną zależność klimatu, gleby i świata organicznego, która w wielu przypadkach nakazuje rozpatrywać te trzy czynniki łącznie. Uwzględniono przy tym zmiany szaty roślinnej powstałe na skutek działalności człowieka. Najwięcej miejsca poświęcono metodyce badań poszczególnych zespołów oraz sprawie ujednoczenia sposobów ich opisu i określenia. (Streszcz. franc.) (L. Z.).

10*

634.97.031.766.5
12.27-82 trzmielina

Prawdin L. F.: **Prace badawcze nad gutodajnymi gatunkami trzmieliny w okresie 1945—1950.** „Raboty po izuczenju guttonosnych bierieskletow za period 1945—1950 gg.“ Trudy Inst. Lesa, t. 11, 1953 s. 5; B 5, 5,5 str., 79 poz. bibl. — Badania nad sposobami hodowli i eksploatacji trzmieliny w Związku Radzieckim zostały powierzone różnym instytutom Akademii Nauk, przy czym sprawa koordynacji prac należy do Instytutu Leśnego. Ważnym osiągnięciem było stwierdzenie, że po przykryciu pędów trzmieliny ziemią, kora ich wzbogaca się w gutę, uzyskując taką samą zawartość guty, jak kora korzeni. Zwrócono uwagę w badaniach na wymagania hodowlane poszczególnych gatunków oraz na zawartość guty w ich korze. Na podstawie dotychczasowych osiągnięć podano wskazówki zarówno co do wyboru gatunku, jak i technicznych szczegółów jego uprawy. (L. Z.).

11*

634.97.031.766.5 : 581.162
12.27-82 trzmielina : 12.11.21

Sapankiewicz P. W.: **Biologia kwitnienia i embriologia trzmieliny brodawkowej i zwyczajnej.** „Biologja cwietyenja i embriologja bierieskleta borodawczato i bierieskleta jewropiejskowo“. Trudy Inst. Lesa, t. 11, 1953, s. 168; B 5, 10,5 str., 6 rys., 5 tab., 7 poz. bibl. — Przeprowadzono badania

IBL

nad rozmnażaniem generatywnym trzmieliny brodawkowej i zwyczajnej w rejonie Briańska. Znajomość obu gatunków uznano za ważną z punktu widzenia gospodarczego, gdyż trzmielina brodawkowata jest według powszechnego mniemania zasobniejsza w gutę, a zwyczajna odznacza się szybszym wzrostem. Stwierdzono m. in., że okres kwitnienia trzmieliny jest bardzo długi, gdyż dochodzi do 5 tygodni, kwiaty są cwadopylne i kwitnienie niezależnie od pogody jest obfitsze na miejscach otwartych; trzmielina zwyczajna zawsze owocuje obficie. Podano również szereg szczegółów anatomicznych rozwoju pyłku i zarodka. (L. Z.).

12*

634.97.031.766.5 : 581.131 : 631.535 4
12.27-82. trzmielina : 12.11.22 : 23.25

IBL

Buzinowa A. J.: **Wpływ wielkości płaszczyny liści na rozwój systemu korzeniowego u ulistnionych zrzezów trzmieliny.** „Wlijanje wieliciny listowoj plaszcziny na razwytje korniewoj sistemy u zielonych czerienkow bierieskleta“. Trudy Inst. Lesa, t. 11, 1953, s. 253; B 5, 5,5 str., 6 wyk., 2 tab. — Rozmnażanie nasienne nie gwarantuje wysokiej zasobności w gutę uzyskiwanych siewek, stosowanie zaś zrzezów korzeniowych zmniejsza ilość kory pozyskiwanej z korzeni. Ekonomicznie najbardziej więc uzasadnione jest stosowanie poddanych badaniom zrzezów ulistnionych. Podano wyniki liczbowe obrazujące zdolność ukorzenia się zrzezów zależnie od pozostawianej powierzchni liści i stosowania stymulatorów. (L. Z.).

13*

634.97.031.766.5 : 575,12
12.27.82 trzmielina : 12.11.5

IBL

Grozdow B. W.: **O zbliżeniu wegetatywnym trzmielin.** „O wiewietatiwnom sblizenji u bierieskleta“. Trudy Inst. Lesa, t. 11, 1953, s. 274; B 5, 6 str., 3 fot., 1 tabl., 4 poz. bibl. — Krzyżowanie poszczególnych gatunków roślin (w obrębie jednego rodzaju) przedstawia częste poważne trudności. Miczurin stwierdził, że można znacznie ułatwić sprawę przez uprzednie zbliżenie na drodze wegetatywnej osobników, które mają być krzyżowane. W tym celu na trzmielinie zwyczajnej stosowano okulizację lub szczepiono pod korę zrzezy trzmieliny brodawkowej. Scharakteryzowano morfologię, rozwój i cechy biologiczne otrzymanych w ten sposób roślin, a następnie hybrydów uzyskanych z ich krzyżowania z trzmieliną zwyczajną. (L. Z.).

14*

634.97.031.766.5 : 634,942
12.27.82 trzmielina : 12.19

IBL

Jurkiewicz J. D.: **Rejonizacja upraw trzmieliny zwyczajnej.** „Rajonированье культур бiereskleta jewropiejskowo”. Trudy Inst. Lesa, t. 11, 1953, s. 188; B 5, 10,5 str., 1 fot., 2 rys., 2 wykr., 3 tabl., 4 poz. bibl. — Rozpatrzone zasięgi geograficzne trzmieliny zwyczajnej na terenie Związku Radzieckiego oraz typy zespołów roślinnych, w których gatunek ten występuje w stanie naturalnym. Przeprowadzono porównanie z zespołami występowania trzmieliny brodawkowej, przy czym uwzględniono typy według Sukaczowa. Dokonane obserwacje rzucają światło na wymagania ekologiczne obydwu gatunków i mają znaczenie również dla naszych warunków przyrodniczych. (L. Z.).

15*

634.97.031.766.5 : 631,535 : 575
12.27.82 trzmielina 23.25 : 12.11.3

IBL

Kudaszewa R. F.: **Zwiększenie gutodajności trzmieliny drogą selekcji.** „Powyszenje gut-tonosnosti biereskleta putiom sielekcji”. Trudy Inst. Lesa, t. 11, 1953, s. 95; B 5, 40 str., 2 fot., 2 rys., 13 tab.; 8 poz. bibl. — W ramach poszczególnych gatunków rodzaju *Evonymus* daje się zauważyć znaczne zróżnicowanie zarówno pod względem odporności na ujemne cechy klimatu i siedliska, jak i pod względem zawartości guty. Poddano badaniom związki tych cech z morfologią osobników. Wyróżniono osobniki o korze szarej i kasztanowatej, gładkiej i pomarszczonej oraz rozpatrzone takie dające się łatwo zaobserwować cechy biologiczne, jak obfitość owocowania, szybkość wzrostu itp. Stwierdzono, że cechy zewnętrzne nie są związane z zasobnością w gutę, należy więc selekcję osobników opierać na próbach kory, a wybrane osobniki rozmnażać wegetatywnie. Podano szereg wskazówek dotyczących zakładania plantacji trzmieliny. (L. Z.).

16*

634.97.031.766.5 : 581.8
12.27.82 trzmielina : 12.14.2

IBL

Krasulin N. P.: **Anatomiczno-fizjologiczne czynniki gutodajności kory trzmieliny.** „Anatomo-fizjologiczeskije faktory gut-tonosnosti kory biereskleta”. Trudy Inst. Lesa, t. 11, 1953, s. 37;; B 5, 21 str., 12 fot., 5 rys. 2 tab., 16 poz. bibl. — W celu uzyskania podstawy teoretycznej przy hodowli i użytkowaniu trzmieliny jako rośliny gutodajnej poddano badaniom mikroskopowym budowę tkanek jej korzenia. Uznano, że kora na korzeniach trzmieliny brodawkowej i zwy-

czajnej ulega w miarę rozwoju rośliny analogicznym przeobrażeniom. Rozpatrzone elementy kory bardziej i mniej zasobne w gutę oraz zmiany zachodzące z wiekiem, zwracając uwagę na znaczną obniżkę zawartości guty w miejscach, w których kora uległa rozciągnięciu wskutek wzrostu korzenia rfa grubość. Stwierdzono, że guta tworzy się w łyku, w jego części bliższej kambium, skąd przedostaje się do kory. (L. Z.).

17*

634.97.031.766.5 : 631.535
12.27.82 trzmielina 23.25 2

IBL

Koszczejew A. L.: **Wzbogacanie w gutę kory pędów trzmieliny.** „Obogaszczenje stieblewoj kory biereskleta guttoj”. Trudy Inst. Lesa, t. 11, 1953, s. 22; B 5, 14 str., 3 rys., 1 wykr., 7 tab., 6 poz. bibl. — Próby rozmnażania trzmieliny za pomocą odkładów wykazały przypadkowo, że kora pędów nadziemnych przysypana ziemią zawierała tyleż samo guty, co kora z korzeni, chociaż wyglądem zewnętrznym była bardziej zbliżona do kory dębów. Początkowa niezgodność uzyskiwanych wyników obserwacji okazała się skutkiem wadliwej metodyki. Zawartość guty w korze pędów przysypanych ziemią zależy od długości okresu ich przykrycia i od cech danego osobnika trzmieliny. Obecnie celem badań jest ustalenie ekonomicznie najbardziej uzasadnionego okresu tego przykrycia. (L. Z.).

18*

634.97.031.766.5 : 633.917
12.27.82 trzmielina : 34.26

IBL

Koszczejew A. L.: **W sprawie określania ilości guty w korze trzmieliny metodą rozrywania.** „K woprosu ob opriedielenji gut-tonosnosti kory biereskletow mietodom razrywa”. Trudy Inst. Lesa, t. 11, 1953, s. 280; B 5, 5 str., 1 wykr., 3 tab., 1 poz. bibl. — Najłatwiejsze i najbardziej rozpowszechnione są 2 metody określania ilości guty w korze trzmieliny, obie opierające się na ocenie wrozkowej: 1) barwienie kory roztworem jodu i obserwacja mikroskopowa, 2) liczenie nici guty widocznych przy rozerwaniu kory. Poddano analizie tę drugą metodę, sprawdzając zawartość guty trzecią najdokładniejszą, jednakże kłopotliwą metodą ekstrakcji. Zobrazowano liczbowo wykryte błędy badanej metody, charakteryzując jej dokładność. (L. Z.).

19*

634.97.031.766.5 : 634.987
12.27.82 trzmielina : 34.27

IBL

Bogomaz W. A.: **Trzmielina brodawkowa i zwyczajna jako rośliny oleiste.** „Bierie-

sklet borodawczatyj i bieriesklet jewropiejskij kak maslicznyje rastienja“: Trudy Inst. Lesa, t. 11, 1953, s. 285; B 5, 6,5 str. — Ponieważ rozmnażanie trzmieliny z nasion nie gwarantuje zasobności siewek w gutę, krzewy te należy rozmnażać wegetatywnie używając nasiona do innych celów. Przeprowadzono badania nad składem chemicznym substancji zawartych w tych nasionach i stwierdzono, że trzmielina zwyczajna owocując znacznie obficie niż brodawkowata, może dostarczyć oleju jako karmy dla inwentarza oraz do celów przemysłowych np. produkcji mydła. Podano sposoby pozyskiwania i oczyszczania oleju oraz jego charakterystykę. (L. Z.).

20* IBL
632.783
13.21.85.82:45

Bovey P.: **Nowy szkodnik w Europie *Hyphantria cunea* (Drury)**. „Un nouveau ravageur en Europe: l' Ecaille fileuse“. Schweiz. Z. Forstw., t. 105, Nr 1, stycz. 51, s. 1; B5, 11,5 str., 7 fot., 1 rys., 9 poz. bibl. — W roku 1940 został zawleczony z Ameryki Północnej na Węgry groźny szkodnik drzew owocowych i leśnych — liściasty. Szkodnikiem tym jest ćma z rodziny *Arctiidae*. W ciągu kilkunastu lat rozprzeździła się ona w dorzeczu Dunaju i występuje obecnie w 94 ogniskach. Zer gąsienic szkodnika obserwuje się przede wszystkim na drzewach samotnie stojących i na skraju lasu. Rozpatrzono dokładnie jego morfologię i biologię oraz dotychczasowe wyniki akcji zwalczania. (Streszczeniem.) (L. Z.).

2 HODOWLA LASU

21* IBL
634.956.27 : 634.97.031.766.5
23-23.1 : 12.27.82 trzmielina

Sapankiewicz P. W.: **Przygotowanie nasion trzmieliny brodawkowej dla uzyskania równych wschodów**. „Podgotówka siemian bierieskleta borodawczatowo dla połączenia drużnych wschodów“. Trudy Inst. Lesa, t. 11, 1953, s. 250; B 5, 2 str. — Nasiona trzmieliny długo przelegują w ziemi i wschodzą bardzo nierównomiernie, co stwarza znaczne trudności przy rozmnażaniu tej rośliny siewem. Przy przeprowadzeniu odpowiednich doświadczeń okazało się, że u sunięcie osnówki (*arillus*) przy wysiewie we wrześniu daje już następnej wiosny prawie równomierne wschody większości nasion: Zauważono przy tym jednak, że nasiona pozbawione osnówki bardzo łatwo wysychają, należy je więc odpowiednio zabezpieczyć. (L. Z.).

22* IBL
634.956.26 : 634.97.031.766.5
23-23.15 : 12.27.82 trzmielina

Piekszibajew M. I.: **Stratyfikacja nasion trzmieliny w wałkach ziemnych**. „Stratyfikacja siemian bierieskleta w poczwiennych walikach“. Trudy Inst. Lesa, t. 11, 1953, s. 241; B5, 8,5 str., 1 rys., 8 tab. — Podano szczegóły techniczne wypróbowanego w praktyce sposobu stratyfikacji nasion drzew i krzewów leśnych, odpowiedniego dla nasion trzmieliny. Przeprowadzono obserwacje nad wpływem terminu wysiewu stratyfikowanych i niestratyfikowanych nasion na siłę ich kiełkowania i stwierdzono, że dla rozwoju skiełkowanych nasion konieczne są niskie temperatury pod koniec stratyfikacji. Uznano, że — jeżeli gleba jest odpowiednia — rozpatrywany sposób stratyfikacji jest praktyczniejszy od stosowania skrzynek z piaskiem (L. Z.).

23* IBL
634.97.031.766.5 : 631.535-6
23.25 : 12.27-82 trzmielina

Siewierowa A. I.: **Rozmnażanie trzmieliny brodawkowej za pomocą zrzezów korzeniowych**. „Razmnożenie korniewymi czerienkami bierieskleta borodawczatowo“. Trudy Inst. Lesa, t. 11, 1953, s. 267; B 5, 6,5 str., 4 fot., 2 tab., 10 poz. bibl. — Rozmnażanie wegetatywnie trzmieliny zabezpiecza zasobność w gutę równą zasobności rośliny macierzystej, a przy tym pozwala szybciej uzyskać nowe krzewy. Wobec znaczenia tego sposobu rozmnażania należy zbadać nie tylko zrzezy pędowe, ale i korzeniowe. Przeprowadzone badania wykazały, że zrzezy korzeniowe można stosować nie tylko na wiosnę i na jesieni, ale również i w lecie. Pionowe sadzenie przyspiesza rozwój pędów nadziemnych, a cieńsze zrzezy dają lepsze wyniki niż grube. (L. Z.).

24* IBL
634.957.584 : 634.956.3
24.43 : 23-23.3

Olszanskij M. A.: **O stanie pięcioletnich pasów leśnych zakładanych sposobem gniazdowym**. „O sostojanji piatiletnich leśnych połos wyraszcziwajemych gniezdowym sposobom“. Agrobiologia, t. 19, Nr 2, luty 54, s. 103; B 5, 15 str., 6 fot., 1 tab. — Ocena sposobów zakładania pasów leśnych może być dokonywana dopiero po pewnym czasie, gdy rozwój uprawy wykaże dodatnie i ujemne strony. W tym celu przeprowadzono metodyczne badania rozwoju pasów założonych na wiosnę 1949 r. metodą siewu gniazdowego dębu. Podano dokładny opis zabiegów agrotechnicznych podejmowanych przy zakładaniu i pielęgnacji poszczególnych od-

cinków systemu pasów leśnych w różnych miejscowościach. Scharakteryzowano wyniki przez określenie procentu żywych siewek. (L. Z.).

25*

634.97.031.766 5 : 631.535
23.25.1 : 12.28.82 trzmielina

IBL

Koszczejew A. Ł.: **Wegetatywne rozmnażanie trzmieliny za pomocą zrzesów.** „Wiegatatiwnoje razmnożenie bierieskleta sriezanymi stieblami“. Trudy Inst. Lesa, t. 11, 1953, s. 14; B 5, 7,5 str., 1 fot., 2 rys., 2 poz. bibl. — Trudności w rozmnażaniu nasienym trzmieliny nakazują opierać się przy jej uprawie również na rozmnażaniu wegetatywnym. Ponieważ najmniej kłopotliwe jest stosowanie zrzesów przeprowadzono doświadczenia nad tym sposobem zakładania plantacji. Stwierdzono, że można go stosować przez cały okres wegetacji, przy czym na materiał sadzonkowy wykorzystuje się pędy nadziemne krzewów, których korzenie pobrano dla pozyskania guty. Podano szczegóły techniczne sadzenia i pielęgnowania sadzonek. (L. Z.).

26*

634.957.42 : 634.925.143
23.33 : 11.46.43

IBL

Koszczejew A. Ł.: **Częściowe rezultaty badań nad zabagnianiem się łącznego zrębu.** „Niekotoryje rezultaty issledowanij zabołacziwanija koncentrirowannoj lesosieki“. Trudy Inst. Lesa, t. 13, 1953, s. 77; B 5, 19 str., 1 rys., 11 wyk., 2 tab., 12 poz. bibl. — Przeprowadzono badania nad roślinnością, glebą i odnowieniem naturalnym lasu na wielu zrębach zagrożonych zabagnieniem w rejonie Leningradu. Podano metodykę badań i opisy badanych obiektów oraz — jako wyniki badań — wskazówki dotyczące sposobu prowadzenia gospodarstwa leśnego na gruntach podmokłych. Uznano, że w ciągu 5 lat po założeniu zrębu należy wykopać sieć rowów odwadniających, nasienniki należy zostawiać w liczbie nie mniejszej niż 30 na hektar, ułatwiać samosiew raniąc pokrywę gleby, oraz uzupełniać siewem. W razie szybkiego postępu zabagnienia należy stosować siew na zaorywanych walcach. (L. Z.).

27*

634.957.42 : 634.925.143
23.33 : 11.46.43

IBL

Koszczejew A. Ł.: **Zabagnianie się łącznych zrębów zupełnych na glebach piaszczystych i sposoby jego zwalczania.** „Zabołacziwanje spłosznych lesosiek na pieszczanych poczwach i miery borby s nim“. Trudy Inst. Lesa, t. 13, 1953, s. 10; B 5, 41 str., 2 fot., 4

rys., 3 tab., 9 poz. bibl. — W celu zabezpieczenia gospodarstwa leśnego przed tworzeniem się bagien na glebach piaszczystych po wycięciu drzewostanu, poddano badaniom zmiany poziomu wody gruntowej gleby oraz wpływ tych zmian na odnowienie lasu. Podano opis stosowanej metodyki i rozpatrywanego obszaru leśnego, położonego na południe od Leningradu. Stwierdzono, że duże zręby podnoszą często poziom wody gruntowej oraz że pożary sprzyjają rozwojowi torfowca, który powoduje szczególny rodzaj zabagnienia. Jako środki zapobiegawcze uznano obniżanie poziomu wody gruntowej drogą drenażu oraz odpowiednią obróbkę gleby i siew sosny. (L. Z.).

28*

634.97.031.766.5 : 631.535.4
23.25 : 12.27.82 trzmielina

IBL

Jurkiewicz I. D.: **Rozmnażanie trzmieliny zwyczajnej zrzesami ulistnionymi.** „Ziele-noje czerienkowanje bierieskleta jewropiej-skowo“. Trudy Inst. Lesa, t. 11, 1953, s. 259; B 5, 7 str., 2 wyk., 4 tab., 7 poz. bibl. Najważniejszą sprawą przy rozmnażaniu roślin zrzesami pędowymi jest szybkość i obfitość ukorzenia się. Badania nad ukorzeniem się trzmieliny zwyczajnej wykazały, że najlepsze są zrzesy długości ok. 4 cm pozyskane z młodych pędów, przy czym zdolność ukorzenia się nie zależy zupełnie od zasobności danego osobnika w gutę. Usuwanie znaczniejszej części ulistnienia wpływa bardzo ujemnie na przyjęcie się sadzonek, należy więc zawsze pozostawiać nie mniej niż połowę liści. Stosowanie jako stimulatora kwasu dwuchlorofenooksyotowego dało bardzo dobre wyniki. (L. Z.).

3 UŻYTKOWANIE LASU

29*

634.983
32.31.21

IBL

Rusnak M.: **Gdzie manipulować drewno stosowe.** „Kde manipulovat' metrovicu“. Les, t. 10, Nr 2, luty 54, s. 23; B 5, 6,5 str., 9 tab. — Przeprowadzone przez Zakład Doświadczalny w Podzamczu Orawskim badania wykazały, że manipulacja dłużyc na drewno stosowe wykonana na składnicy jest bardziej ekonomiczna niż manipulacja przy pniu. Kształtowanie się wskaźnika wydajności pracy na składnicy jest o 12% lub 30% wyższa zależnie od tego, czy pracę wykonuje się ręcznie, czy przy użyciu piły silnikowej. Manipulację przy pniu należy wykonywać wówczas, gdy wyciąganie dłużyc do składnicy jest trudne z powodu niekorzystnych warunków terenowych lub gdy materiał jest zbyt cienki, co podwyższa pracochłonność zrywki. (J. S.).

Hrivňák S.: **Jak wyszukiwać drzewa o drewnie rezonansowym.** „Ako hľadať rezonančné drevo“. Les, t. 10, Nr 2; luty 54; s. 17; B 5, 2 str., 1 fot. — Brakarz zajmujący się wyznaczaniem drzew dla pozyskania drewna rezonansowego musi nie tylko mieć wysokie kwalifikacje zawodowe, lecz b. dobry słuch. Przy takich kwalifikacjach drzewa rezonansowe można wyznaczać jeszcze na pniu, tj. w ciągu lata, z tym że zostaną one ścięte i wywiezione w zimie. Jeżeli administracja leśna nie dysponuje niezbędnym personelem, surowiec rezonansowy należy wybierać na zrębach pochodzących ze ścinki zimowej. (J. S.).

4 OCHRONA LASU

Dandre B. L.: **Próby stworzenia nowego typu skali palności i klas niebezpieczeństwa pożaru.** „Opyty postrojenja škaly gorimosti i klassow požarnoj opasnosti nowowo tipa“. Lesn. Choz., t. 6, Nr 11, list. 53, s. 77; B 5, 5 str., 4 tab. — Krytyka skali prof. W. G. Niestierowa i wprowadzenie do niej poprawek w oparciu o letnią statystykę pożarów i dane meteorologiczne w rejonie trubczewskim. Poprawki uwzględniają porę roku, nasilenie deszczów i ilość dni bezdeszczowych oraz siłę wiatru. (B. E.).

Zurawlew I. I.: **Rozpoznawanie grzybowej zgorzeli siewek i jej zwalczanie.** „Razpoznawanie gribnowo charakteria poleganja siejancew i miery borby s nim“. Lesn. Choz., t. 6, Nr 12, grudz. 53, s. 57; B5, 3 5 str., 2 rys., 1 wykr., 1. tab. — Sposoby rozprzestrzeniania się choroby oraz przyjęte w ZSRR normy dopuszczalnego porażenia nasion, a także warunki i środki dezynfekowania ich. Śmiertelność porażenia w zależności od czasu działania pasożyta. Sposób hydromechanicznej dezynfekcji nasion bezskrzydełkowych opracowany przez autora oraz szybka metoda ustalenia, czy przyczyną choroby są grzyby zgorzelowe. Sposoby dezynfekcji gleby z podaniem środków chemicznych, wymaganego stężenia i ilości na 1 m². (B. B.).

Geiger R.: **Warunki meteorologiczne a pożary leśne.** „Wetterlage und Waldbrand“. Forstwiss. Cbl, t. 73, Nr 1/2, styc.—luty 54, s. 8; B 5, 2,5 str. — W związku z rozpisaniem ankiety na temat warunków meteorologicznych towarzyszących powstawaniu pożarów leśnych zanalizowano wpływ tych warunków. Stwierdzono przede wszystkim, że bywają zespoły leśne odporne na pożary w każdej porze i przy każdej pogodzie. Poza powszechnie znanymi faktami, że długotrwałe susze występujące wczesną wiosną oraz w lecie sprzyjają pożarom leśnym, podkreślono, że spadek ciśnienia atmosferycznego wróżący zmianę pogody znamionuje okres najniebezpieczniejszy, gdyż wtedy zrywa się wiatr mogący roznieść ogień. (L. Z.).

Bosshard W.: **Wypróbowane środki zapobiegawcze przeciw szkodom od zwierzyny.** „Bewährte Massnahmen zur Wildschadenverhütung“. Schweiz Z. Forstw., t. 105, Nr 1, styc. 54, s. 45; B 5, 1,5 str. — Podając środki zapobiegawcze przeciwko ogryzaniu gałązek i spalowaniu pni przez zwierzynę wyróżniono sposoby indywidualne, chroniące poszczególne drzewa, i zbiorowe — chroniące grupy drzew lub całe drzewostany. Jako ochronę zbiorową rozpatrzono ogrodzenie druciane, a jako indywidualne — drucianą osłonę drzewa oraz smarowanie pączków odpowiednimi preparatami. Podano szczegóły techniczne oraz kalkulację finansową. (L. Z.).

Gräumann K.: **Zracjonalizowana ochrona drzew przed ogryzaniem przez zwierzynę.** „Rationalisierter Wildverbisschutz“. Forstarchiv, t. 10, Nr 1, styc. 54, s. 9 A4, 2 str., 1 fot. — Ogryzanie pączków wierzchołkowych u młodych drzew przez zwierzynę powoduje poważne straty w młodnikach powstałych zarówno z nalotów jak i z odnowienia ręcznego. Jako sposób zapobiegawczy przeciwko tym szkodom zalecono smarowanie pędów wierzchołkowych maścią przyrządzoną z wapna gaszonego, nafty i oleju lnianego. Podano szczegóły dotyczące sporządzania maści, techniki pracy oraz wydajności i kosztów tych prac. (L. Z.).

36*

634.925 : 634.928.3 (47)
90 : 62/3 (47)

IBL

634.925 : 351.823.1 (47)
92.2 : 6 (47)

Motowilow G. P.: **Zagadnienia organizacji gospodarstwa leśnego w lasach pierwszej grupy.** „Woprosy organizacji lesnowo choziajstwa w lasach pierwoj grupy“. Trudy Inst. Lesa, t. 10, 1953, s. 51; B 5, 41 str., 56 poz. bibl. — Lasy ZSRR I grupy obejmują wszelkie powierzchnie leśne o znaczeniu ochronnym, zdrowotnym lub ogólnokulturalnym. Produkcja drewna jest na tych powierzchniach zadaniem ubocznym. Podano przegląd ustawodawstwa ZSRR dotyczącego tych lasów, obrazując opiekę nad nimi przeciwstawioną lekkomyślną polityce w tej dziedzinie w wielu krajach zachodnioeuropejskich. Rozpatrzono znaczenie lasów dla gospodarki wodnej, ochrony gleby oraz ich dodatni wpływ na sąsiednie pola, klimat kraju i w dziedzinie higieniczno-sanitarnej. Podano rozmieszczenie poszczególnych kategorii lasów I grupy. Szczególną uwagę poświęcono zasadom podziału przestrzennego tych lasów, wyboru formy i składu drzewostanów, oznaczania rębności oraz prowadzenia cięć pielęgnacyjnych i zalesień. (L. Z.).

Krymskaja B. A.: **Niektóre zagadnienia regulacji prawnej w radzieckim gospodarstwie leśnym.** „Niektóryje woprosy prawowo regulirowanja w sowietskóm lesnom choziajstwie“. Trudy Inst. Lesa, t. 10, 1953, s. 203; B 5, 16,5 str., 1 tab. — W 1952 r. została wydana w Związku Radzieckim nowa instrukcja w sprawie urządzania i lustracji lasów o znaczeniu państwowym, ujmująca nie tylko zagadnienia techniczne, ale również i prawne. Zasady i dążenia tej instrukcji przeciwstawiono poglądom badaczy leśnych Orłowa i Falejewa, którzy przed rewolucją październikową bronili stanowiska wielkich właścicieli leśnych, a po rewolucji wprawdzie zmienili nieco swoje poglądy, nie zdołali jednak przyjąć w zupełności socjalistycznego punktu widzenia. Obecnie prawo leśne nie stanowi w Związku Radzieckim odrębnej dziedziny, a związane jest z całym socjalistycznym systemem prawnym. Przy dalszym opracowywaniu tego zagadnienia uznano za najpilniejsze zadanie modyfikację i systematyzację obowiązującego ustawodawstwa. (L. Z.).

Autorzy analiz:

- B. B. — inż. mgr Borys Brennajzen
E. I. — inż. mgr Eugeniusz Ilmurzyński
J. S. — inż. mgr Juliusz Stachy
L. Z. — inż. mgr Lech Zieliński

Przegląd Dokumentacyjny zawiera jedynie niewielką część analiz dokumentacyjnych z zakresu leśnictwa. Pełna dokumentacja ukazuje się w postaci kart dokumentacyjnych. Centralny Instytut Dokumentacji Naukowo-Technicznej (Warszawa, Al. Niepodległości 188) przyjmuje zgłoszenia na

prenumeratę kart dokumentacyjnych, która może obejmować zarówno całą dokumentację naukowo-techniczną, jak i oddzielne jej działy lub poszczególne zagadnienia i tematy. Cena karty dokumentacyjnej wynosi w prenumeracie 20 gr. CIDNT wykonuje (za zwrotem kosztów) fotokopie i mikrofilmy publikacji, objętych zarówno Przeglądem Dokumentacyjnym, jak i kartami dokumentacyjnymi.

W latach 1953 i 1954 Przegląd Dokumentacyjny Leśnictwa ukazywał się w wydawnictwie „Roczniki Nauk Leśnych“, t. IV, V, VI, VIII, XI, XII i XIII.